

Zamyšlení: 253. Samochodci víry - křesťan bez církve?

Zamyšlení o křesťanech bez církve.

Zamyšlení

Samochodci víry - křesťan bez církve?

V dnešním křesťanství se v historicky nebývalé míře vyskytuje aspoň pro mě velmi zajímavý fenomén *samochodců víry* (jakás takás definice je v článku). Chtěl bych se tedy spolu s vámi nad tímto jevem zamyslet a budu rád i za osobní svědectví těch, kteří k těmto lidem patří.

Samochodci víry

Nevím přesně, kde se termín *samochodec víry* v mé hlavě vzal. Je tak klidně možné, že jsem ho někde četl (pak bych to odhadl na Tomáše Halíka). Samochodcem označuji člověka, který svoji křesťanskou víru žije nezávisle na jakékoli denominaci či církvi.¹

Zeptáte-li se křesťana na jeho církev, naprostá většina lidí vám poskytne nějaké to označení ve stylu pravoslavná církev, anglikánská církev, baptista, metodista atp. Samochodec však zcela vážně odpoví, že ke své víře a životu v Kristu žádnou církev nepotřebuje. Takový člověk buď na žádnou bohoslužbu² nikdy nezavítá, nebo čas od času někam zajde, ale obvykle volí různé církve podle momentálních podmínek, přičemž se s žádnou neidentifikuje.³

Jak se člověk stává samochodcem⁴

Osobní zklamání církví (církvemi)

Velmi často slyším svědectví o osobním zklamání jednou konkrétní církví či sborem. Příběhy to jsou

někdy otrěsné. Patří sem případy pohlavního zneužití nejčastěji ze strany duchovního⁵, ale i zneužití autority, kdy si některý duchovní vykládá termín episkopos jako dozorce ve vězení. Ke zklamání může samozřejmě vést i jednání „řadových“ bratrů a sester.

Obecně tedy jde o morální selhání jednotlivců, které dotyčný považuje za křivdu, ke které ostatní mlčí nebo ji dokonce schvalují.

Konkrétním příkladem budiž i člověk, který deset let odváděl do sboru desátky. Dostal se do finančních problémů, se kterými se svěřil svým bratrům i pastorovi s tím, že si po nějakou dobu nemůže dovolit desátky odvádět. Místo snahy o pochopení či nabídky konkrétní pomoci se dočkal odsouzení za to, že nespolehá na Boha a že ho chce dokonce okrádat.

Hledání dokonalé církve

Každá církev má své mouchy. Snad v každé církvi najdeme pokrytce a jinak nehodné lidi. Asi každý z nás by byl rád, kdyby se ta jeho církev v otázce nauky či praxe v tom či onom změnila.

Někteří lidé jsou ve vztahu k církvi perfekcionisty a nějakou dobu se obvykle snaží najít církev, která by do puntíku splňovala jejich představu dokonalosti, a to včetně nauky, praxe a povah a chování bratrů a sester.

Po často mnohaletém marném hledání takový člověk buď zaujme kompromisní postoj a někde svůj domov najde, nebo se stane samochodcem. Nezřídka se bohužel stává, že nakonec zakotví ve společenství s absolutní autoritou vůdce, které se vydává za tu jedinou pravou, nejlepší církev.

Jako příklad bych použil člověka, který do svých 35 let stihl vystřídat 17 (!) různých denominací, aby se z něj nakonec stal svědek Jehovův.⁶

Krise autority

Problém krize autority úzce souvisí s dalším jevem, kterému se říká privatizace víry.

Dnes je mnohdy považováno za zcela společensky nevhodné zeptat se druhého na jeho náboženské přesvědčení. A tak jsem se bavil s kolegou o otázce existence Boha, přisedl k nám další. Po chvíli se kolega nově přichozícího zeptal, jestli věří v Boha, a dotyčný se rozzlobil a reagoval slovy: „Co je ti do toho? Ptám se tě snad já, co děláš s manželkou v ložnici?“

I z Písma je patrné, že ve sborech byli ustanovováni lidé, kteří byli obdařeni jistou autoritou. Tito lidé měli důležité slovo při řešení různých problémů, které se v církvi vyskytly (od morálních až po věroučné), a současně měli na starosti administrativní otázky (tam patřily třeba seznamy vdov, určování času a místa setkání).

Pro názornost uvedu dva příklady.

Pán žije x let v mimomanželském svazku. Je přesvědčen, že je to tak v pořádku, protože Pána Boha nezajímá nějaký papír, a zcela odmítá představu, že by snad měl dát na názor kohokoli, ať už by dotyčný tvrdil cokoli.

Paní si myslí, že není správné mít shromáždění pokaždé ve stejný den⁷ a navíc odmítá představu, že by to měl někdo určovat – podle ní by se to mělo na konci každého shromáždění odhlasovat. Takoví lidé se vyznačují přesvědčením, že do jejich života a víry nemá právo nikdo jiný z lidí mluvit (třeba jen poradit).

Víra je o Bohu a ne o lidech

U poslední skupiny jde tak trochu také o odmítnutí autority, ale jádro pudla je jinde.

Patří sem lidé, kteří si jednoho dne uvědomili, že sice chodí na bohoslužbu, ale jejich sbor není žádné společenství v pravém slova smyslu. S ostatními se pozdraví, prohodí pár společenských frází, ale jinak se vlastně vůbec neznají.

Od takového poznání je jen krůček k názoru, že je vlastně zbytečné kamkoli chodit. Dále pak lidé, kteří jsou přesvědčeni, že církev (a autorita) může být pro mnohé užitečná, ale oni si raději prošlapávají vlastní cestu.

Lze to přiblížit na volbě dovolené. Někdo upřednostní cestovku, kde má vše zařízeno a nemusí se o nic starat. Samochodec si koupí letenku s tím, že se pak uvidí.

Patří sem i lidé, kteří se domnívají, že nějaké bohoslužby jsou ztrátou času. A tak jeden pán tvrdí, že ty dvě hodiny týdně radši věnuje dobročinným účelům, čímž lépe poslouží Bohu i lidem.

Nakonec jde o lidi, kteří jsou svým založením introverti a společnost nevyhledávají, pokud to není nutné např. kvůli práci.⁸

Co povědět samochodcům?

Už z výše uvedeného nástinu je patrné, že neexistuje nějaký univerzální recept. Každý ze samochodců, kterého jsem poznal, věřil v existenci církve⁹, ale chápal ji jako „množinu“ všech lidí, kteří následují Krista.

Považovali se za stejně platnou součást této církve jako ti, kteří se s nějakou denominací identifikují. Současně mluví o církvi ve smyslu konkrétního shromáždění tehdy, když se i zcela neformálně sejdou aspoň dva křesťané.

Zřejmě se shodneme, že samochodci se připravují o mnoho dobrého, i když se současně vyhnou i špatným zkušenostem, které setkávání s lidmi kdekoli přinášejí.

Na základě setkání se samochodci si dovolím tvrdit, že křesťan bez církve, což může mnohým znít jako protimluv, nemusí být křesťan horší.

Samochodectví jsem vlastně začal považovat za jakousi formu postmoderní spirituality, za alternativu ke klasickému modelu.

K tomu ještě podotýkám, že díky internetu už existují i virtuální sbory, kde se pravidelně lidé setkávají, modlí se spolu, diskutují atp.

Co si o samochodectví myslíte? Je to nezdravá odchylka, která snad ukazuje, že v našich církvích je leccos shnilého, nebo je to adekvátní alternativa k tradičnímu modelu?¹⁰

Poznámky:

[1] Fenomén samochodců úzce souvisí s fenoménem zcela nedenominačních a nezávislých sborů, kde najdeme nemálo bývalých samochodců, kteří tak vlastně vytvoří samochodce kolektivního. I tady se však jedná o společenství (církvev).

[2] Ve smyslu mše, shromka

[3] Samochodcem tedy není tzv. matrikový věřící, který formálně k nějaké církvi náleží, ale v modlitebně (kostele) se ukáže jen při speciálních příležitostech (Vánoce, pohřeb, svatba) či když má náhodou náladu.

[4] Vycházím čistě z osobních zkušeností a nejde tedy o nějaký sociologický rozbor, ke kterému nemám kvalifikaci a ani potřebná data.

[5] Nemusí jít vždy o zneužití dotyčného či jemu blízké osoby. Někdy je to následek v médiích zveřejněných případů. Duchovním myslím obecně kohokoli, kdo je v církvi nebo ve sboru pověřen službou ve stylu pastora, kazatele, kněze.

[6] Je jím už dva roky, což je jeho rekord (pokud nepočítáme dobu od jeho křtu ve věku nemluvněte do první změny).

[7] Navíc trvá na tom, že v neděli to být nesmí, protože to by se světil pohanský den Slunce, v sobotu také ne, protože sobota je přece předpis zákona a ona je od zákona osvobozena.

[8] Extrémem jsou případy sociofobie, ale to je už porucha.

[9] Je třeba promýšlet, co je církev

[10] V článku jsou uvedeny i případy, kdy je samochodectví vlastně důsledkem hříšného chování. Jde mi tedy o jev obecně, protože i pro „chození do kostela“ mohou být motivy špatné (co by tomu řekli lidi, kdybych tam nešel; kde jinde bych probral drby, když do hospody nechodím; měl bych dát aspoň hodinu týdně Bohu ... protože nechápu, že mám dát Bohu celý život a tudíž každou minutu)

-ssns-

Pokud jste v článku zaznamenali chybu nebo překlep, dejte nám, prosím, vědět prostřednictvím kontaktního formuláře. Děkujeme!

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)